

HANDLEIDING ARMATUREN, LCA EN MKI GEACTUALISEERD EN GRATIS TE DOWNLOADEN

DE 'HANDLEIDING ARMATUREN, LCA & MKI' IS GEACTUALISEERD. DIT UITGEBREIDE DOCUMENT BEVAT EEN DUIDELIJKE UITLEG EN VEEL PRAKTISCHE INFORMATIE. OOK WORDEN PILOTPROJECTEN BESCHREVEN, DIVERSE SCENARIO'S DOORGEREKEND EN DE OVEREENKOMSTEN EN VERSCHILLEN TUSSEN MKI EN LCA UITGELEGD. DE PUBLICATIE IS TE DOWNLOADEN IN DE BIBLIOTHEEK VAN BRANCHEVERENIGING OVLNL. IN DIT ARTIKEL ALVAST EEN VOORPROEFJE.

TEKST: BEATRIJS OERLEMANS

Inzicht in circulariteit

We zijn op weg naar een circulaire, duurzame wereld. Dat is bittere noodzaak, want grondstoffen raken uitgeput en ons milieu vervuult. We hebben nog een weg te gaan. Maar welke richting kiezen we? Welke stappen hebben de meeste impact? Hoe maken we goede keuzes? De levenscyclusanalyse (LCA) en milieukostenindicator (MKI) kunnen hierbij helpen. In andere sectoren, zoals de beton- en asfaltindustrie, wordt er al jaren mee gewerkt. Ook bij openbare verlichting speelt het steeds vaker een rol. Maar laten we eerlijk zijn: het is geen eenvoudige materie. Een handleiding over dit onderwerp is dan ook geen overbodige luxe.

De versie uit 2019 staat grotendeels nog overeind, maar er is een aantal belangrijke aanvullingen. In de geactualiseerde versie zijn pilotprojecten beschreven, iets wat in 2019 onmogelijk was. Ook zijn er andere scenario's doorgerekend, met nieuwe variabelen. Een derde aanpassing is dat het verschil tussen LCA en MKI duidelijker wordt uitgelegd.

Voorbeelden en scenario's

De beschikbaarheid van twee geslaagde pilotprojecten was een belangrijke reden om de handleiding te actualiseren. In 2020-2022 hebben Amsterdam en de drie Drechtsteden Dordrecht, Sliedrecht en Alblasserdam praktijkervaring opgedaan. Bij Amsterdam ging het om een meervoudig onderhandse aanbesteding met de MKI als enig gunningscriterium. Bij de drie Drechtsteden was het

een Europese aanbesteding, waarbij de LCA een van de EMVI-criteria was. Juist doordat de aanpak van beide gemeenten zo verschillend was, is er veel geleerd. Beide pilots worden beschreven in de handleiding. Vanzelfsprekend komen de geleerde lessen uitgebreid aan bod.

Ook zijn voor deze actualisatie nieuwe scenario's doorgerekend, met andere variabelen dan in 2019. Dit brengt nieuwe inzichten, zowel voor opdrachtgevers als voor producenten en leveranciers. De berekeningen laten zien waar milieuwinst te behalen is. Wat is bijvoorbeeld het effect van het gebruik van minder grondstoffen? En wat van het hergebruik van onderdelen? Welke impact heeft het geïnstalleerd vermogen? En is elke vorm van groene energie even duurzaam? In de handleiding leest u er meer over.

Het verschil tussen LCA en MKI

LCA en MKI hangen heel nauw met elkaar samen. Soms worden de begrippen door elkaar gebruikt. Zeker bij aanbestedingen kan dat tot verwarring leiden. Dat is voor zowel de inschrijvers als de aanbestedende dienst vervelend. Het is dus belangrijk om goed te begrijpen wat de verschillen en overeenkomsten zijn tussen LCA en MKI.

Laten we beginnen met een belangrijke overeenkomst: zowel bij de LCA als bij de MKI zijn een reeks milieu-impacten doorgerekend. Klimaatverandering wordt uitgedrukt in CO₂. Uitputting van

GRATIS DOWNLOAD EN WEBINAR

De handleiding is gratis te downloaden, onder andere op de volgende websites:

- <https://circulariteit-openbareverlichting.nl/>
- <https://www.ovnl.nl/>

Op donderdag 12 oktober, van 11.00 tot 12.00 uur, is er een webinar over de Handleiding armaturen, LCA & MKI. U kunt zich hiervoor per mail aanmelden bij beatrijs@lichtendonkeradvies.nl

grondstoffen en toxicologische effecten worden uitgedrukt in heel andere eenheden. Het totaal van alle milieu-impacten is, door het gebruik van al die verschillende eenheden, niet eenvoudig te berekenen. Je kunt de diverse impacten niet bij elkaar optellen.

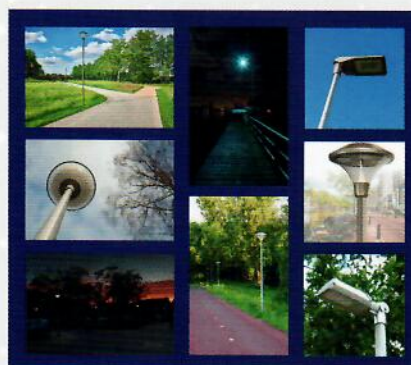
De MKI geeft hier een oplossing voor: de verschillende milieu-impacten, weergegeven in diverse eenheden, worden omgerekend naar een eurobedrag. Dit geeft als het ware de schaduwkosten van een product weer. Deze omrekening naar één eurobedrag, maakt dat de milieu-impact van verschillende producten makkelijk vergelijkbaar worden.

Je kunt er als aanbestedende dienst ook voor kiezen om bijvoorbeeld alleen naar CO2 te kijken. In dat geval is een LCA afdoende. Het heeft dan geen zin om een MKI uit te vragen en h is verwarrend om die term te gebruiken in de aanbestedingsdocumenten. In de handleiding worden de verschillen tussen LCA en MKI verder uitgewerkt. Ook andere begrippen komen aan bod, zoals de Environmental Product Declaration (EPD) en de EN15804.

In ontwikkeling

De komende jaren zullen we LCA en MKI steeds vaker gaan gebruiken en er meer vertrouwd mee raken. Doordat we meer ervaring opdoen bij armaturen, maar ook bij andere producten. Diverse aanbieders van masten zijn er al druk mee bezig. LCA en MKI zijn niet de enige instrumenten als het

gaat om circulariteit. Dat bleek ook uit de Leidraad Circulariteit Openbare Verlichting, waarvan de geactualiseerde versie eerder dit jaar verscheen. Ze leveren echt wel een belangrijke bijdrage. Door de inzet van LCA en MKI krijgen we meer inzicht in de milieu-impact van een product gedurende de hele levenscyclus. Dat geeft zowel producenten als overheden concrete handvatten om meer circulair te handelen.

De actualisatie van deze handleiding is mede mogelijk gemaakt door: Stichting OVLNL, Metropoolregio Amsterdam (MRA), Techniek Nederland, gemeente Amsterdam, de drie Drechtsteden Dordrecht, Sliedrecht en Alblasserdam, en Innolumis, Lightronics, Modernista, Orange Lighting. De auteurs van de handleiding zijn Licht en Donker Advies en Ecochain